

נורמליזציה לא מתירה גירוש מבקשי מקלט

השבוע פורסם כי ישראל וסודן בדרך לכינון יחסים דיפלומטיים. אם וכאשר יוקם הפרלמנט הזמני בסודן ויאשר את ההסכם עם ישראל, לא יביא הדבר "לסלול את הדרך גם לפתרון סוגיית מבקשי המקלט מסודן" כפי שאומרים מקורות ישראלים.

על ישראל יהיה לבחון את בקשות המקלט על פי אמנת הפליטים ולהעניק מעמד למי שזכאי לכך, ללא קשר ליחסים הדיפלומטיים עם המדינה שממנה נמלטו. לראיה, סודן מקיימת קשרים דיפלומטיים עם מרבית מדינות אירופה, עובדה שלא מונעת מהן להעניק מעמד פליט והגנה משלימה באחוזים גבוהים (למעלה מ-60%) למבקשי מקלט מסודן המגיעים לגבולותיהן.

גם בימים אלו, מעשי הטבח באזורים רבים בסודן נמשכים, והיא עדיין אינה מדינה בטוחה לרבים מאלו שנמלטו ממנה. יו"ר המועצה הריבונית של סודן, אל בורהאן, ובכירי הגוף השולט כעת בסודן הם אנשי צבא ומיליציות אשר לקחו חלק ישיר ברצח העם בדרפור, בטיהור אתני ובאלימות בהרי הנובה, בנילוס הכחול ובאזורים נוספים בסודן. על אף שננקטו מספר צעדים חיוביים מאז הקמת ממשלת המעבר, בעת הזאת המצב בסודן רחוק מלהציע פתרון בטוח עבור הפליטים והעקורים.

על פי נתוני משרד הפנים בישראל חיים כ-6,200 מבקשי מקלט מסודן. על פי ההערכות, רובם ניצולי רצח העם בדרפור וניצולי הטיהורים האתניים בחבל הנובה והנילוס הכחול. לפי נתוני משרד הפנים, ישנן 5,119 בקשות מקלט פתוחות של אזרחי סודן, מתוכן כ-3,500 של מבקשי מקלט מדרפור, חבל הנובה והנילוס הכחול. עד היום, רק בקשת מקלט אחת של אזרח סודני התקבלה על ידי היחידה לקביעת מעמד פליט ברשות ההגירה, וגם זאת, רק לאחר שישה הליכים משפטיים. 600 סודנים מחבל דרפור קיבלו מעמד פליט (א/5) מכח החלטת שר הפנים משנת 2007 ללא בחינה של בקשות המקלט שלהם, וכ-800 מבקשי מקלט סודנים מחבלי דרפור, הנובה והנילוס הכחול קיבלו מעמד תושבות ארעית (א/5) מטעמים הומניטריים, המעניק להם אשרת עבודה, ביטוח בריאות וגישה לשירותי הרווחה – גם זאת מבלי שישראל תבדוק את בקשות המקלט שלהם.

אי הכרה במבקשי המקלט כפליטים זו אינה טעות, זו מדיניות מכוונת. רשות האוכלוסין וההגירה הסתירה חוות דעת שלה-עצמה הקובעת כי יש לתת לרוב מבקשי המקלט מסודן החיים בישראל מעמד פליט. חוות הדעת הזו הוסתרה במשך למעלה משנתיים מהציבור ומבתי המשפט.

ישראל נמנעת מהכרעה בבקשות המקלט של הסודנים, ומרבית מבקשי המקלט מסודן חיים בישראל ללא מעמד וללא זכויות כבר עשור ומחצה: ישראל מנעה מהם במשך שנים את האפשרות להגיש בקשות מקלט; כלאה אותם בסהרונים ובחולות; ניסתה לכפות עליהם לעזוב לרואנדה ואוגנדה שלא העניקו להם מקלט וגם היום מונעת מהם גישה לשירותי בריאות ורווחה, ומשיתה מיסים ופיקדונות על מעסיקהם. במשך כל אותן שנים ישראל מסרבת לבחון ולהכריע בבקשות המקלט שלהם.

[להרחבה - תמונת מצב של מבקשי המקלט מסודן החיים בישראל.](#)